

Evaluatie

Nieuwsbegrip

Vak begrijpend lezen **Doelgroep** groep 5-6-7-8 po, lwoo en vmbo 1 en 2 en havo/vwo 1 **Prijs** jaarlicentie po: € 160,00; jaarlicentie vo: € 300,00 **Informatiedrager** website (www.nieuwsbegrip.nl) met gebruikersnaam en wachtwoord **Uitgever** CED-Groep **Adres** Postbus 8639, 3009 AP Rotterdam, telefoon: (010) 4071599, website: www.ced-groep.nl **Systeemeisen** minimaal Pentium II, 200 MHz met 64 MB geheugen, beeldscherm 800 x 600 pixels, Internet Explorer 5 of hoger, beschikken over Macro Media Flash Plugin versie 7 en Adobe Acrobat Reader 5 (beide gratis te downloaden) **Besproken door** Alja de Lange

Zodra de leerlingen goed kunnen lezen, neemt het begrijpend lezen een belangrijke plaats in. Naast het lezen voor plezier, draait het daar eigenlijk om. Lezen van teksten en begrijpen wat er staat, omdat je informatie ergens over wilt, of omdat je deze informatie nodig hebt om iets anders te kunnen uitvoeren. Maar begrijpend lezen is niet altijd even interessant en vaak vinden leerlingen het een onoverzichtelijke klus om te klaren. Met Nieuwsbegrip kan structuur worden geboden en teksten die dicht bij de kinderen staan. Door aanvullende opdrachten wordt begrijpend lezen in de beleving van elke dag getrokken en is het niet meer een op zichzelf staand onderdeel van het lesprogramma.

LEERLIJN

Begrijpend lezen is belangrijk, daar is iedereen het over eens. Maar vaak is het ook een ondergeschoven kindje, levert het de leerkracht verveelde blikken op en zijn velen blij als het weer achter de rug is. De CED-Groep heeft een leerlijn ontwikkeld voor het omgaan met begrijpend lezen die gestoeld is op de meest gangbare begrijpend leesmethoden van dit moment. Verder is bij de ontwikkeling van Nieuwsbegrip gekeken naar meervoudige intelligentie en de belevingswereld van kinderen. Dat laatste is nieuw en levert een methode op die in de groep prima te gebruiken is. Nieuwsbegrip levert ook een paar leuke extra activiteiten die begrijpend lezen uit het isolement halen en in de dagelijkse beleving van de leerlingen plaatst. Het doel van Nieuwsbegrip is om uitbreiding te bewerkstelligen van de leertijd voor begrijpend lezen. De gelezen teksten gaan over actuele onderwerpen en er is aandacht is voor woordenschat en leesbegripoefeningen. Hiervoor dragen de deelnemende scholen gedurende de week onderwerpen aan die op maandagmorgen door de CED-Groep gescreend worden en dan wordt er een uitgekozen. Van dit onderwerp wordt een tekst op

drie niveaus geschreven, met opdrachten en een handleiding. Deze kan vanaf maandagavond worden gedownload en klaargeemaakt voor de leerlingen.

ONDERDELEN

Het pakket van woordbouw bestaat uit een algemene handleiding voor de leerkracht, een stappenplan voor de leerlingen en rolkaarten. Iedere week zijn er nieuwe teksten met opdrachten en een handleiding voor de leerkracht. Daarnaast is er een begintoets die afgenomen wordt nadat er tien weken gebruik is gemaakt van Nieuwsbegrip. Een tweede toets is in ontwikkeling om de voortgang te kunnen volgen (eindtoets is inmiddels beschikbaar). Een les neemt ongeveer 45 minuten in beslag. Alles kan na het verkrijgen van een gebruikersnaam en wachtwoord van de website worden gehaald en vermenigvuldigd worden. Stappenplannen en rolkaarten kunnen eventueel worden geplastificeerd voor langduriger gebruik. Per jaar worden er 35 teksten geleverd. Deze zijn verdeeld in blokken van vijf weken. In deze vijf weken komen vijf leesstrategieën aan bod. De gebruikte strategieën zijn: voorspellen, ophelderen van onduidelijkheden, samenvatten, vragen stellen en relaties en verwijswaarden. In een jaar komt elke strategie dus zevenmaal aan de orde.

Startpagina

LESOPBOUW

Bij het verwerken van de tekst wordt gebruikgemaakt van het rolverwisselend leren, het principe van meester en gezelschap. De leerkracht, de expert, laat duidelijk zien en horen hoe het denkproces verloopt tijdens het lezen van de tekst. Doordat de leerkracht verwoordt wat hij denkt, kan de leerling de tekst volgen en het zich eigen maken. De handleiding geeft aan hoe die rol van expert over kan gaan naar een leerling.

Om de leerlingen te ondersteunen bij het lezen van de tekst, wordt gebruikgemaakt van het stappenplan. Het bestaat uit drie onderdelen:

- **Voor het lezen:** oriëntatie op de tekst, uiterlijke kenmerken (titel, kopjes, illustraties) en voorspellen, activeren van voorkennis.
- **Tijdens het lezen:** hardop lezen, moeilijke woorden (fragmenten) ophelderen met behulp van de woordhulp (woorden-schatstrategieën, omschrijvingen, synoniem/antoniem, illustraties, analyseren van het woord, woordenboek).
- **Na het lezen:** terugblik, voorspelling controleren, tekst begrijpen, samenvatting van een paar zinnen.

Daarna volgt het extra onderdeel. Elke week zijn er drie leerlingen uit de groep die het actuele onderwerp van die week in de gaten houden. De nieuwszoeker let op het actuele nieuws voor een onderwerp voor de volgende week en mailt dit vrijdag door. De nieuwsvolger kijkt of er die week nog meer informatie over het onderwerp komt en de nieuwsbewaarder ruimt alle gevonden informatie op in een map en geeft die aan het einde van de week aan de leerkracht.

ORGANISATIE

Hoe krijg je dit elke week weer voor elkaar? Natuurlijk zijn de algemene handleiding, het stappenplan en de rolkaarten een eenmalige kopieer- en lamineeractiviteit. Maar elke dinsdag moet er iemand zijn die alle onderdelen (tekst, opdrachten en handleiding) uitdraait en vermenigvuldigt. De makers geven aan dat dit het makkelijkst centraal geregeld kan worden. Zeker als meerdere groepen er gebruik van maken. Bij de planning van de lestijd voor Nieuwsbegrip, moet je er rekening mee houden dat het van belang is om deze zo vroeg mogelijk in de week te plannen om zo het meest actueel te zijn. Zeker ook voor de activiteiten van de Nieuwszoeker, Nieuwsvolger en Nieuwsbewaarder. Het vereist dus een strakke tijdsplanning en duidelijke afspraken.

DOEN OF NIET

Het grote voordeel van Nieuwsbegrip is dat de onderwerpen aansluiten bij de wereld van de leerlingen. Het programma is actueel en de leerlingen komen de thema's tegen in de dagelijkse omgeving. Denk aan onderwerpen als veilig internet, Koninginnedag, woestijnen en overstromingen. Verder leidt het werken met Nieuwsbegrip bij leerlingen tot het inzicht dat het oefenen met teksten, aanleren van de strategieën en hanteren van het stappenplan niet op zichzelf staande zaken zijn die je alleen gebruikt bij begrijpend lezen. Ze worden de hele dag door bij allerlei activiteiten gebruikt. Van de leerkracht vraagt

het geen al te grote extra inspanning, mits een aantal zaken op schoolniveau goed is geregeld. Je bent natuurlijk wel afhankelijk van een kopieerapparaat.

Ook de toetsen geven een helder inzicht en helpen je om duidelijk te krijgen waar extra aandacht nodig is. De teksten zijn kort en bondig en inlezen is zo gedaan.

Het stappenplan en de woordhulp zijn zeer waardevol en niet alleen bij Nieuwsbegrip; het is een handig hulpmiddel bij de attitudevorming ten aanzien van al het werk. Ook de rolkaarten zorgen ervoor dat de tekst niet alleen tekst blijft, maar gaat leven in de groep. Al met al het overwegen van een licentie waard.

Recent materiaal

REACTIE UITGEVER

Nieuw bij Nieuwsbegrip is de ontwikkeling van een extra niveau, bestemd voor groep 4. Hierbij wordt op een aangepast niveau het stramien van de andere niveaus gevolgd. Verder besteedt Nieuwsbegrip voor groep 4, naast de strategieën voor begrijpend lezen, ook aandacht aan technisch lezen. De lessen voor groep 4 starten met een uitgebreide introductieactiviteit die de leerlingen inhoudelijk en technisch voorbereidt op de tekst. Er is ook een aangepaste versie van het stappenplan en de woordhulp. Bovendien worden de teksten opgebouwd in niveaus: van AVI-3 aan het begin van het schooljaar naar AVI-5/6 aan het einde van het schooljaar. De pilot voor groep 4 is in mei gestart.

Marcia Hooimeijer,
CED-Groep